

Sygn. akt VI RCa 46/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Biernat-Kalinowska (spr.)

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SR del do SO Bogusława Olszewska-Wojgienica

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2019 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego A. Z.** reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową R. O.

przeciwko **S. Z.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Biskupcu

z dnia 29 października 2018 roku

sygn. akt III RC 97/18

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle tylko, że ustalone tam alimenty obniża do kwoty po 550 zł miesięcznie;

II. w pozostałej części apelację oddala;

Bogusława Olszewska-Wojgienica Jolanta Biernat-Kalinowska Hanna Niewiadomska

Sygn. akt VI RCa 46/19

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Biskupcu wyrokiem z dnia 29 października 2018 r. podwyższył alimenty ustalone w ugodzie zawartej przed Sądem Rejonowym w Biskupcu z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie III RC 69/16 od pozwanego S. Z. na rzecz małoletniego A. Z. z kwoty po 450 zł miesięcznie do kwoty po 650 zł miesięcznie, z zachowaniem dotychczasowych warunków płatności, wraz z odsetkami za opóźnienie na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od sierpnia 2018r. (punkt I), w pozostałej części powództwo oddalił (punkt II), nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności (punkt III) oraz nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi (punkt IV).

Sąd ustalił, że obowiązek alimentacyjny pozwanego względem syna został ustalony ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Biskupcu w dniu 17 sierpnia 2016 r., sygn. akt III RC 69/16, na mocy której pozwany S. Z. zobowiązał się do płacenia alimentów na rzecz małoletniego w kwocie po 450 zł miesięcznie do 16 – tego dnia każdego miesiąca.

Dalej Sąd I instancji ustalił, że małoletni A. Z. ma obecnie (...) lat. Uczęszcza do szkoły w W.. Jest zdrowy, nie cierpi na żadne przewlekłe schorzenia. Trenuje piłkę nożną i wyjeżdża na obozy sportowe.

Odnośnie sytuacji przedstawicielki ustawowej małoletniego Sąd ustalił, że aktualnie jej dochód jest niższy o 700 zł, gdyż nie otrzymuje już świadczenia 500 + i świadczenia rodzinnego. Pracuje i otrzymuje wynagrodzenie w dotychczasowej wysokości.

Pozwany utrzymuje się renty w wysokości 916 zł miesięcznie. Podejmuje się prac dorywczych, z których jest w stanie dorobić około 1 000 zł miesięcznie. Mieszka z byłą żoną, dwójką dzieci i swoimi rodzicami w ich domu. Uiszcza opłaty za prąd, wodę i śmieci. Wspólnie z rodzicami kupił opał.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że doszło do zmiany stosunków, która uzasadnia zwiększenie świadczeń alimentacyjnych pozwanego względem syna, przede wszystkim z uwagi na upływ czasu. Sąd I instancji dostrzegł, że matka małoletniego ponosi zdecydowanie większy ciężar związany z jego wychowaniem tym samym powinna ponosić mniejszy ciężar jego utrzymania. Podkreślił, że pozwany nie wykazał aby jego sytuacja materialna i osobista uniemożliwiła mułożenie na rzecz syna zwiększonej kwoty alimentów. Wskazał, że rodzice winni dzielić się z dzieckiem nawet najskromniejszym uzyskanym dochodem.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył pozwany domagając się jego zmiany poprzez zobowiązanie go dołożenia alimentów na rzecz syna w niższej wysokości.

W uzasadnieniu wskazał, że nie ma możliwości abyłożyć na syna alimenty w wysokości zasądzonej przez Sąd Rejonowy. Podał, że ma orzeczenie o niepełnosprawności, utrzymuje się z renty i prac dorywczych. Zwrócił uwagę, że przedstawicielka ustawowa nie ponosi żadnych kosztów utrzymania domu i cały ciężar w tym zakresie spoczywa na nim i jego rodzicach. Wskazał, że nigdy nie odmówił synowi pomocy, wspiera go, interesuje się nim.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W myśl art. 135 § 1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Przesłanką obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dziecka jest niezdolność dziecka do samodzielnego utrzymania się. Obowiązek ten ciąży na obojgu rodzicach. Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego wyrażonym w tezie IV wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 16 grudnia 1987 r. III CZP 91/86).

Natomiast zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez pojęcie „stosunków” należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego (art. 133 i art. 135 kro).

W orzecznictwie wskazuje się, że zmiana stosunków to istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Skutkiem takich zmian jest potrzeba skorygowania zakresu obowiązku alimentacyjnego.

W ocenie Sądu Okręgowego – jak słusznie uznał Sąd I instancji - powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie. W niniejszej sprawie doszło niewątpliwie do wzrostu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, które uzasadniały podwyższenie alimentów od ojca. Wiązało się to przede wszystkim ze wzrostem i rozwojem małoletniego. Alimenty ustalone niemal 3 lata temu nie mogły się ostać. Usprawiedliwione potrzeby dziecka w wieku (...) lat są niewątpliwie wyższe niż dziecka w wieku niespełna (...)lat, jakim był małoletni powód w chwili ostatniego ustalania wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego.

Zgodnie z art. 135 § 2 kro wpływ na ustalenie obowiązku alimentacyjnego ma realizowanie osobistej pracy na rzecz dziecka, a także możliwości zarobkowe stron. Z aktualnie zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że obowiązki wynikające ze sprawowania pieczy nad dzieckiem obciążają jego matkę. Ta okoliczność powinna powodować zwiększenie zakresu obowiązku finansowania kosztów utrzymania małoletniego przez pozwanego. Wysokość alimentów, jakie można zasądzić od pozwanego jest jednak limitowana jego możliwościami zarobkowymi, a te są znacznie ograniczone poprzez jego stan zdrowia. Pozwany jest osobą niepełnosprawną, niezdolną do pracy, w związku z tym przyjąć należy, że jego dochód odzwierciedla jego sytuację. Utrzymuje się renty wynoszącej 1 150 zł miesięcznie. Podejmuje się prac dorywczych z których jest w stanie dorobić około 1 000 zł miesięcznie. Wbrew twierdzeniom matki małoletniego nie można ustalić alimentów od pozwanego w wyższej wysokości przyjmując, że pozwany ma zachowane możliwości zarobkowe, gdyż może podjąć się prac dorywczych w większym zakresie. Wskazać należy, że pozwany podejmuje się prac dorywczych, gdyż nie starcza mu środków na własne utrzymanie i czyni to kosztem swojego zdrowia. Nie można poprzez zwiększenie kwoty alimentów na rzecz małoletniego przymusić pozwanego do podjęcia pracy w większym zakresie, gdyż miałoby to negatywny wpływ na jego zdrowie.

Sąd uznał więc, że adekwatne do sytuacji stron i dziecka będzie obciążenie pozwanego obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz syna w wysokości po 550 zł miesięcznie. W ocenie Sądu taki udział pozwanego w kosztach utrzymania syna jest adekwatny do jego możliwości finansowych. Ze względu na sytuację osobistą pozwanego nie ma możliwości ustalenia alimentów w większym zakresie.

Z uwagi na powyższe Sąd II instancji, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zaskarżony wyrok w punkcie I zmienił w ten sposób, że ustalone tam alimenty obniżył do kwoty po 550 złotych miesięcznie. W pozostałym zakresie Sąd apelację oddalił (art. 385 k.p.c.).

Hanna Niewiadomska Jolanta Biernat – Kalinowska Bogusława Olszewska - Wojgienica